

Olga Daroch
Centrum Edukacyjne Narodowego Forum Muzyki im. W. Lutosławskiego
Szkoła Muzyczna I st. im. prof. M. Zduniak
Wrocław

**Relacja z działań twórczych Koła Naukowego Rytmiki
Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach
w czasach pandemii (2020-2022)**

Streszczenie

Niniejszy artykuł stanowi relację z działań twórczych Koła Naukowego Rytmiki Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w okresie obejmującym pandemię COVID-19 na przestrzeni lat 2020-2022. Narracja tekstu koncentruje się wokół prezentacji wydarzeń artystyczno-naukowych realizowanych w dobie licznych obostrzeń sanitarnych. Opisuje szereg wyzwań i odnalezionych na ich rzecz rozwiązań, podsumowuje zgromadzone doświadczenia, a także przywołuje emocje towarzyszące walczącym z „nieznanym” studentom i pedagogom katowickiej specjalności rytmika.

Słowa kluczowe: Koło Naukowe Rytmiki Akademii Muzycznej w Katowicach, Teatr Rytmu Katalog, rytmika dalcroze’owska;

W roku akademickim 2019/2020 oraz 2020/2021 opiekę nad Kołem Naukowym Rytmiki Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach sprawowała, tak jak w latach poprzednich, prof. dr hab. Anetta Pasternak, a w przedsięwzięciu tym pomagała jej absolwentka katowickiej specjalności rytmika, dyplomantka rocznika 2013 – mgr Olga Daroch (z d. Kozłowska). Prezentowany dwuletni okres obejmujący niespodziewany wybuch pandemii uznać można za wyjątkowy, obfitujący w nowe wyzwania i doświadczenia – zarówno dla studentów, jak i pedagogów.

Z początkiem roku akademickiego 2019/2020, jeszcze przed wprowadzeniem obostrzeń sanitarnych, Teatr Rytmu Katalog działający w ramach Koła Naukowego Rytmiki rozpoczął próby do teatralnej interpretacji ruchowej II części *Allegro Energico* z III Kwartetu smyczkowego Peterisa Vasksa. Spotkania z czteroosobowym zespołem studentek specjalności rytmika w składzie: Blanka Moryc, Karolina Lisowska, Karolina Paczuła, Katarzyna Tondyra prowadzone były przez autorkę interpretacji Olgę Daroch. Po raz pierwszy efekty trzymiesięcznej pracy zaprezentowano 4 marca 2020 roku w Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu w ramach I Międzyuczelnianej Konferencji Kół Naukowych Edukacji Muzycznej. Podczas tego wydarzenia Olga Daroch wygłosiła również, po raz ostatni w bezpośrednim kontakcie z publicznością, referat nt. „Koło Naukowe Rytmiki Akademii Muzycznej w Katowicach - prezentacja działań twórczych Teatru Rytmu Katalog”.

Zdjęcie nr 1. Interpretacja ruchowa cz. II *Allegro Energico* z III Kwartetu smyczkowego Peterisa Vasksa, zrealizowana przez Teatr Rytmu Katalog, na zdjęciu (od lewej): Karolina Lisowska, Katarzyna Tondyra, Karolina Paczuła, Blanka Moryc. Autorka interpretacji ruchowej: Olga Daroch; marzec 2021.

Zdjęcie nr 2. Zdjęcie pamiątkowe z I Międzyuczelnianej Konferencji Studenckiej Kół Naukowych Edukacji Muzycznej organizowanej przez Akademię Muzyczną im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, na zdjęciu (od lewej): Karolina Lisowska, Karolina Paczuła, Olga Daroch, Katarzyna Tondyra, Blanka Moryc; marzec 2021.

Ze względu na dynamicznie rozwijającą się pandemię i związane z tym odgórne zalecenia władz uczelni o kontynuowaniu nauki w trybie zdalnym od połowy marca 2020 roku dotychczasowa formuła spotkań studentów należących do KNR musiała ulec modyfikacji. Początkowo ograniczenia związane z komunikacją wydawały się stanowić zbyt wielką przeszkodę do kontynuowania ponadprogramowych działań artystyczno-naukowych, jednak z inicjatywy i w efekcie licznych starań Anetty Pasternak już w kwietniu 2020 roku Koło rozpoczęło pracę nad realizacją zadania „Korona-Katalog”. Działanie obejmujące stworzenie etiud teatralno-muzyczno-ruchowych ukazujących rzeczywistość lockdownu okazało się niezwykle potrzebnym impulsem do rozbudzenia w studentach uspiętej kreatywności i przywrócenia w nich chęci do podejmowania nowych działań twórczych.

W związku z migracją większości obszarów życia kulturalnego do sieci w okresie tym założone zostało również konto Facebook KNR (www.facebook.com/KoloNaukoweRytmikiKatowice), a także strona internetowa i kanał YouTube Teatru Rytmu Katalog (www.teatrkatolog.pl), na których regularnie publikowane są informacje dotyczące prowadzonych projektów badawczych, zrealizowanych interpretacji ruchowych muzyki oraz wszystkich innych podejmowanych przez KNR działań artystyczno-naukowych.

Na początku lipca 2020 roku, zaraz po zakończeniu letniej sesji egzaminacyjnej, kiedy to możliwym stał się częściowy powrót do pracy w kontakcie bezpośrednim, rozpoczęte zostały działania związane z przygotowaniem do VII Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Muzyka w Rozwoju Słuchowym Człowieka” odbywającej się w ramach VII Festiwalu Dzieci,

Młodzieży i Dorosłych z Zaburzeniami Słuchu „Ślimakowe Rytm” organizowanego przez Światowe Centrum Słuchu w Kajetanach. W odpowiedzi na zaproszenie Barbary Kaczyńskiej – sekretarz programu naukowo-muzycznego festiwalu - KNR pod kierunkiem Olgi Daroch, a przy merytorycznym wsparciu Anetty Pasternak, rozpoczęło opracowywanie materiałów audio-video obejmujących 30-minutowy wykład oraz 45-minutowy warsztat ukazujący możliwości związane z wykorzystaniem ćwiczeń metody Emila Jaques-Dalcroze’a w pracy z osobami z zaburzeniami słuchu. W realizacji nagrań udział wzięły cztery studentki specjalności rytmika: Ewelina Gałysa, Stefania Kupiec, Karolina Paczuła, Katarzyna Tondyra. W części przygotowywanych materiałów wystąpiła również studentka Blanka Moryc oraz wiolonczelista, ad. dr Wydziału Wykonawstwa Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi, Tomasz Daroch, którzy wspólnie zaprezentowali teatralną interpretację ruchową I cz. *Serenada z Divertimento* na wiolonczelę solo Krzysztofa Pendereckiego autorstwa Olgi Daroch. Wszystkie zarejestrowane działania wyemitowane zostały przez Światowe Centrum Słuchu w Kajetanach w dniach 13-15 lipca 2020 roku.

Zdjęcie nr 3. Interpretacja ruchowa cz. I *Serenada z Divertimento* na wiolonczelę solo K. Pendereckiego zrealizowana przez Teatr Rytmu Katalog, na zdjęciu: Blanka Moryc oraz Tomasz Daroch. Autorka interpretacji: Olga Daroch, fotografia: Mariusz Lipiński; lipiec 2020.

W roku akademickim 2020/2021 KNR zrealizowało projekt pt. „W rytmie emocji”. Kilkunastoosobowy zespół wykonawczy złożony ze studentów oraz absolwentów trzech różnych specjalności: rytmika, aktor teatru tańca, instrumentalistyka, pracując pod opieką artystyczną Anetty Pasternak opracował pięć teatralnych interpretacji ruchowych następujących dzieł muzycznych:

- *Edi* na klarnet solo Toshio Hosokawy w interpretacji ruchowej studentki Karoliny Paczuły,

- *Lascia ch'io pianga* z opery *Rinaldo* Georga Friedricha Händla w interpretacji ruchowej studentki Stefanii Kupiec,
- *Rebonds B* Iannisa Xenakisa w interpretacji ruchowej Olgi Daroch,
- cz. I *Serenada* z *Divertimento* na wiolonczelę solo Krzysztofa Pendereckiego w interpretacji ruchowej Olgi Daroch,
- cz. II *Allegro Energico* z III kwartetu smyczkowego Peterisa Vasksa w interpretacji ruchowej Olgi Daroch.

Tematyka prac dotyczyła aktualnych problemów społecznych, takich jak: trema przed wystąpieniem scenicznym, toksyczne relacje pomiędzy dwojgiem ludzi, dziecięce zabawy pełne współzawodnictwa, wzmożone w wyniku pandemii poczucie osamotnienia, czy wszechobecny kult posiadania idealnej sylwetki.

Zdjęcie nr 4. Plakat koncertu pt. *W rytmie emocji*, autor grafiki plakatu: Marta Chmiel; czerwiec 2021.

Efekty kilkumiesięcznych działań twórczych po raz pierwszy zaprezentowane zostały publicznie w czerwcu 2021 roku w sali teatralnej Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach. Powstały materiał wideo z koncertu pozwolił na rozpropagowanie projektu w ramach dwóch kolejnych wydarzeń organizowanych w formie on-line. Pierwszy z nich odbył się w lipcu 2021 roku – Teatr Rytmu Katalog zaprezentował się ponownie podczas Międzynarodowego Festiwalu Dzieci, Młodzieży i Dorosłych z Zaburzeniami Słuchu pt. "Ślimakowe Rytmu" organizowanego przez Światowe

Centrum Słuchu w Kajetanach. Podczas tego przedsięwzięcia Olga Daroch wygłosiła również wykład nt.: "Zobaczyć muzykę - dalcroze'owskie interpretacje ruchowe muzyki w pracy z osobami z zaburzeniami słuchu". W październiku 2021 roku zarejestrowany koncert przedstawiono również międzynarodowej publiczności podczas 5 edycji International Conference of Dalcroze Studies.

Projekt "W rytmie emocji" doceniony został przez jury ogólnopolskiego konkursu dla autorów i promotorów najlepszych projektów naukowych realizowanych w roku akademickim 2020/2021 przez studentów i doktorantów z całej Polski. Na podstawie zgłoszenia obejmującego opis merytoryczny, materiały fotograficzne oraz video zakwalifikowany został do grona 21 laureatów, a następnie po prezentacji na żywo, dokonanej 13 listopada 2021 roku przez trzy studentki specjalności rytmika podczas uroczystej gali Kongresu Kół Naukowych Ikona 2021, odbywającej się w budynku ASP w Warszawie, zdobył wyróżnienie w kategorii Struna-Art.

Zdjęcie nr 5. Dyplom wyróżnienia w Ogólnopolskim konkursie dla autorów i promotorów najlepszych projektów naukowych realizowanych przez studentów i doktorantów *StRuNa 2021*, w kategorii *StRuNa – Art* za projekt *W rytmie emocji*; listopad 2021.

Dnia 18 listopada 2021 roku opiekunki Koła - Anetta Pasternak i Olga Daroch - wspólnie zaprezentowały specyfikę działalności KNR w kontekście działań twórczych Teatru Rytmu Katalog podczas III Ogólnopolskiej Konferencji Artystyczno-Naukowej pt. „Pedagogiczne, artystyczne i terapeutyczne aspekty metody Rytmiki – od przeszłości do teraźniejszości” organizowanej przez Katedrę Rytmiki i Improwizacji Fortepianowej Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku.

Opisywany dwuletni okres stanowił dla KNR niezwykle ciekawy, obfitujący w liczne wydarzenia artystyczno-naukowe, rozdział. Studenci chętnie i aktywnie uczestniczyli w życiu Koła, a współpraca z nimi każdorazowo przebiegała w niezwykle twórczej, pełnej zaangażowania atmosferze.

An Account of the Creative Activities of the Student Research Group of Eurhythmics of the Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice in the Times of Pandemic (2020-2022)

Summary

This article is an account of the creative activities of the Student Research Group of Eurhythmics at the Karol Szymanowski Academy of Music in Katowice, during the period encompassing the COVID-19 pandemic over the years 2020-2022. The narrative of the text focuses on the presentation of artistic and scientific events carried out in the era of numerous sanitary restrictions. It describes a number of challenges and the solutions found for them, summarises the accumulated experience, and recalls the emotions accompanying the students and educators of the Katowice Eurhythmics specialisation fighting the 'unknown'.

Keywords : Student Research Group of Eurhythmics of the Academy of Music in Katowice, Theater of the Rhythm Katalog, Dalcroze's Eurhythmics

Mgr Olga Daroch

Absolwentka Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w specjalności rytmika i przedmioty teoretyczno-muzyczne oraz Akademii Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego we Wrocławiu w zakresie reżyserii teatru dzieci i młodzieży. Swoje umiejętności doskonaliła podczas licznych warsztatów i konferencji naukowych poświęconych metodzie rytmiki Emile Jaques-Dalcroze'a w krajach takich jak: Niemcy, Austria, Szwajcaria oraz Stany Zjednoczone. Współpracowała z Uniwersytetem Humanistycznospołecznym SWPS, Wydziałem Edukacji Muzycznej Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego, a także Wydziałem Rytmiki i Wydziałem Wokalnym Państwowej Szkoły Muzycznej II st. im. Ryszarda Bukowskiego we Wrocławiu. W latach 2019-2022 sprawowała funkcję współopiekuna Koła Naukowego Rytmiki Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Obecnie pracuje jako nauczyciel podstaw rytmiki, rytmiki oraz improwizacji fortepianowej w Szkole Muzycznej I st. im. prof. Marii Zduniak oraz jako koordynator ds. oferty zindywidualizowanej Centrum Edukacyjnego Narodowego Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego we Wrocławiu.